

Eén afwijkend kenmerk maakt stier niet slecht

Hoe vertalen fokwaarden voor onderbalkkenmerken zich in het exterieur van dochters van stieren? Mathijs van Pelt van de afdeling AEU van CRV onderzocht het. Zijn conclusie: het is onnodig om een stier onbenut te laten enkel vanwege een lage score voor één afwijkend kenmerk.

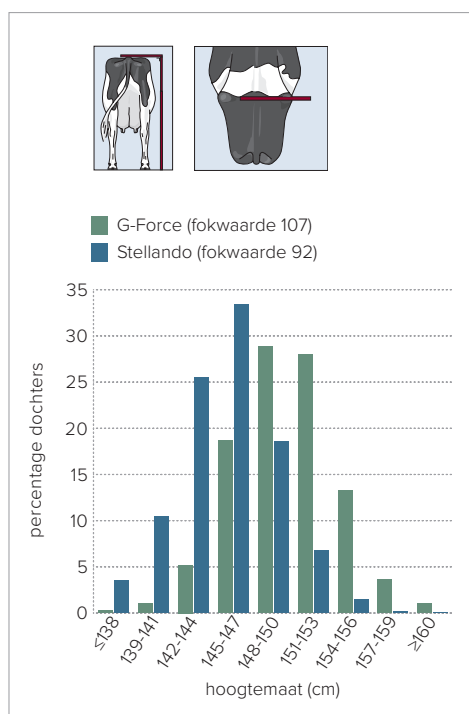
Over fokwaarden voor exterieurkenmerken ontstaat nog wel eens spraakverwarring. Dan gaat het bijvoorbeeld over de vertaling van fokwaarden in de onderbalk van een stier naar het exterieur van zijn dochters. In de onderbalk van het exterieurrapport maken bedrijfsinspecteurs een beschrijving van het uiterlijk van een vaars op basis van achttien kenmerken. Deze worden – met uitzondering van hoogtemaat – vastgelegd in cijfers van 1 tot en met 9. Deze cijfers vormen de basis voor de fokwaarden voor onderbalkkenmerken van de vaders van de vaarzen. Ze laten zien of een stier bijvoorbeeld meer of minder ruimte in de voorhand vererft of een ruimere of nauwere achterspeenplaatsing.

Maar wat betekent het in de praktijk als een stier bijvoorbeeld een fokwaarde 92 heeft voor het kenmerk voorhand? En wat is het verschil tussen de dochters van deze stier en die van een stier met fokwaarde 110?

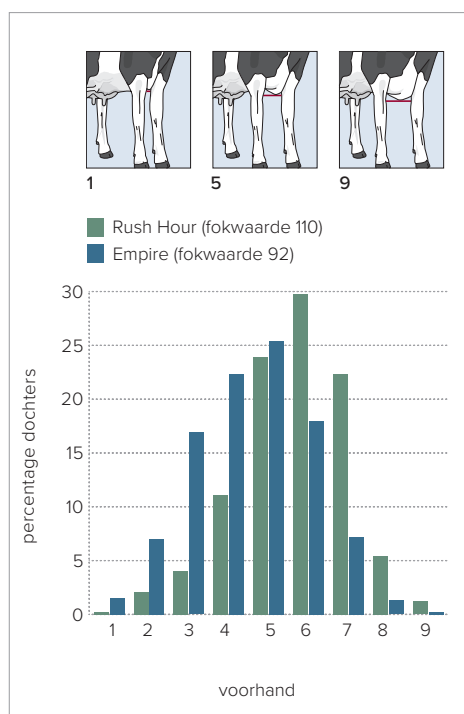
Vertaling van fokwaarden naar praktijk

Om antwoord op deze vragen te geven analyseerde Mathijs van Pelt, senior onderzoeker fokwaarden bij de Animal Evaluation Unit (AEU) van CRV, cijfers van oudere stieren met minimaal duizend (en in de meeste gevallen veel meer) dochters in de bedrijfsinspectie. De resultaten van zijn onderzoek zijn voor zes onderbalkkenmerken weergegeven in de figuren 1 tot en met 6.

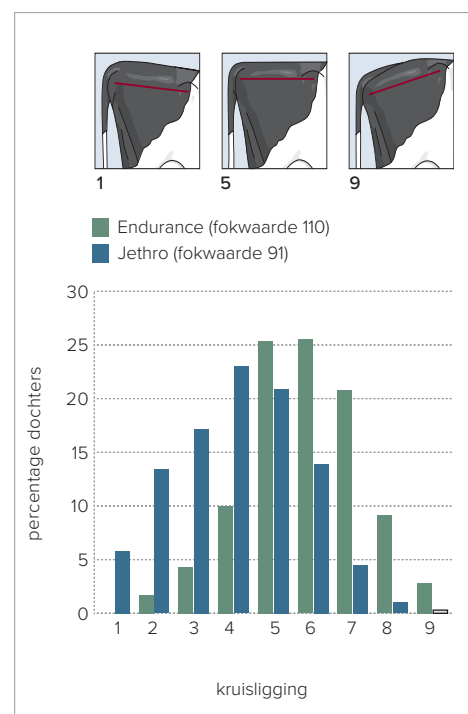
Figuur 1 – Percentage dochters per hoogtemaatklasse voor G-Force (fokwaarde 107, gem. hoogtemaat 150,1 cm) en Stellando (fokwaarde 92, gem. hoogtemaat 145,4 cm)

Figuur 2 – Percentage dochters per score voor voorhand voor Rush Hour (fokwaarde 110, gemiddelde score 5,7) en Empire (fokwaarde 92, gemiddelde score 4,5)

Figuur 3 – Percentage dochters per score voor kruisligging voor Endurance (fokwaarde 110, gemiddelde score 5,8) en Jethro (fokwaarde 91, gemiddelde score 4,1)

Van relatieve fokwaarde naar absolute eenheden

De afdeling AEU van CRV heeft een overzicht opgesteld met de omrekening van fokwaarden naar absolute eenheden. Hierin is voor een groot aantal fokwaarden terug te vinden wat een score van 88, 92, 96, 100, 104, 108 en 112 voor een stier betekent voor het exterieur van zijn dochters. Zo zijn vaarzen van een stier met een fokwaarde van 104

voor hoogtemaat gemiddeld 150,2 cm groot en realiseren de dochters van een stier met een fokwaarde van 108 voor tussenkalf tijd een gemiddelde tussenkalf tijd van 389 dagen. Het document 'Omrekening van relatieve fokwaarde' is te downloaden van de website van Coöperatie CRV.

[Scan de QR-code om het document te bekijken](#)

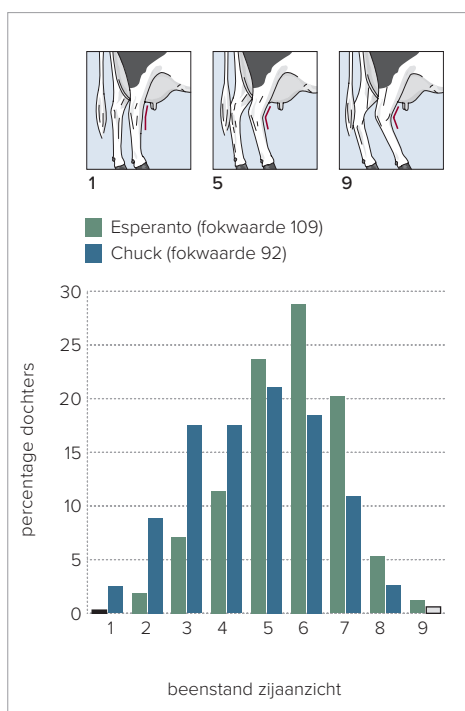
Hierbij zijn de cijfers van twee stieren met een lage en met een hoge fokwaarde voor een kenmerk met elkaar vergeleken. 'De figuur laat per kenmerk zien welk percentage van de dochters in de bedrijfsinspectie een bepaalde score heeft gekregen', legt Van Pelt uit. Zo zijn in figuur 2 dochters van Double W Rush Hour met een fokwaarde van 110 voor voorhand vergeleken met dochters van Weelder Empire met een fokwaarde van 92. 'Gemiddeld kregen de dochters van Rush Hour van de inspecteurs een score van 5,7 voor voorhand, terwijl de dochters van Empire gemiddeld 4,5 scoorden. De figuur laat zien dat een bovengemiddeld aandeel Rush Hour-dochters in de bedrijfsinspectie een 6 of hoger voor voorhand heeft gekregen en een bovengemiddeld aantal Empiredochters een 4 of lager. De verschillen in fokwaarde komen er in de praktijk dus duidelijk uit', constateert de onderzoeker. 'Maar tegelijkertijd kregen bij beide stieren de meeste dochters een score rond het gemiddelde. Het is dus beslist niet zo dat alle Empire-dochters – ondanks de fokwaarde van 92 – een smalle

voorhand hebben', nuanceert hij de uitkomsten. Ongeveer 18 procent van de Empiredochters kreeg in de bedrijfsinspectie bijvoorbeeld een score 6 voor voorhand en ruim 7 procent een score 7.

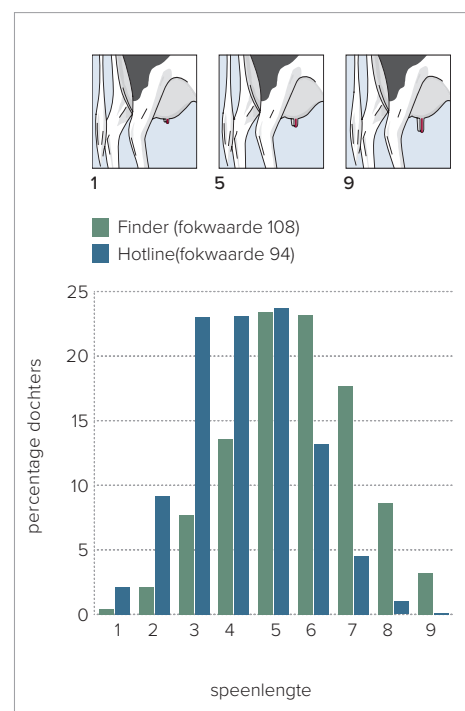
Onderbalkkenmerken optimumkenmerken

'Vrijwel alle onderbalkkenmerken zijn optimumkenmerken', vertelt Van Pelt. 'Dat wil zeggen dat scores rond het gemiddelde gunstig zijn voor de levensduur.' Het voorbeeld van Rush Hour en Empire maakt volgens hem duidelijk dat ondanks de verschillen in fokwaarde het gros van de dochters van beide stieren rond dat gemiddelde scoren. Een deel van de verklaring hiervoor is dat Rush Hour vaker is gepaard met koeien met een wat kleinere voorhand en Empire met koeien met een wat bredere voorhand. 'Dat is ook een verstandige fokkerijstrategie', vindt de onderzoeker. 'Het was jammer geweest als de hoge gezondheidsfokwaarden van Empire onbenut waren gebleven, enkel vanwege zijn ondergemiddelde score voor voorhand.' |

Figuur 4 – Percentage dochters per score voor beenstand in zijaanzicht voor Esperanto (fokwaarde 109, gemiddelde score 5,6) en Chuck (fokwaarde 92, gemiddelde score 4,6)

Figuur 5 – Percentage dochters per score voor speenlengte voor Finder (fokwaarde 108, gemiddelde score 5,6) en Hotline (fokwaarde 94, gemiddelde score 4,2)

Figuur 6 – Percentage dochters per score voor achterspeenplaatsing voor Hotline (fokwaarde 111, gemiddelde score 6,3) en Finder (fokwaarde 90, gemiddelde score 4,5)

